

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Csillagvizsgálót építenek a svábhegyi Setétvágáson*

Forrás: *Az Ujság*

Bp.
(Hely)

1921. 7. 14
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Tárj

522.1

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi házi nyomda 1920

Csillagvizsgálót építenek a svábhegyi Setétvágáson.

(Egy éven belül meg kell kezdeni az építkezést.)

Közel három esztendeje már, hogy a cseh megállás megfosztotta az ógyallai csillagvizsgálótól a magyar asztronómusokat s ezzel megakasztotta világ-szerte becsült, elsőrangú tudományos értékű munkálkodásukat.

Ma végre szerencsésen véget ért a magyar asztronómusok számkivetése. A főváros mai közgyűlésén Berczell tanácsos referálta a kérdést s meggyőző fejtegetései nyomán a közgyűlés a csillagvizsgáló intézet újjáélesztésére a svábhegyi Setétvágásnak nevezett erdőterületből mintegy hét holdnyi területet engedett át azzal, hogy az építkezést egy éven belül meg kell kezdeni és nyolcz éven belül be kell fejezni. Az átengedés teljesen ingyen történt; azaz hogy mégsem teljesen ingyen: az intézet az urijog elismerése fejében fizetni tartozik a fővárosnak évenként — egy ezüst koronát.

A Setétvágás szakszempontról igen alkalmas hely a

csillagvizsgáló céljaira. A szakkörök a tervekkel már annyira készen vannak, hogy még ebben az évben felépülhet egy távcső elhelyezésére szolgáló kupola és a meridiánház. A kupolában végzett asztrofotometrikus és actinometrikus megfigyelések a világ nagy csillagvizsgálóinak — a többi közt a göttingai egyetem és az amerikai Yerkes-obszervatórium — megfigyeléseivel simulnának hozzá. A meridiánházban olyan műszert állítanak fel, a melylyel az időt a legpontosabban, *egy másodperc tizedrészére* lehet meghatározni.

Az építkezés már megindulhatna, ha elegendő pénz állana rendelkezésre. Az intézet *fentartása* költségvetésileg van biztosítva, erre kötelező ígéretet tett az állam, a mikor Konkoly-Thege Miklóstól az ógyallai intézetet ajándékképpen átvette. De az évekig tartó építkezéshez pénz kell. S a tudomány itt a nagyközönség áldozatkészségére számít. Hiszen a külföldi nagy obszervatóriumokat is a társadalom áldozatkészsége emelte, nem egyszer milliós adományokkal. A magyar asztronómusvilág hittelt hiszi, hogy a magyar társadalom sem marad el a külföldiek mögött s szívesen nyitja meg zsebet, ha arról van szó, hogy visszaszerezze a magyar asztronómiai tudománynak régi fényét és segítse hazánkat abban a harcában, a melyet a kultura fegyverével vív a hódítók ellen.